
UPUTE I PRIPREMA PACIJENTA ZA LABORATORIJSKE PRETRAGE

NARUČIVANJE

- **Naručivanje je obavezno za sve pretrage iz Kataloga pretraga.**
- **Narudžbe se zaprimaju isključivo putem e-mail adrese: laboratorij@kdb.hr**
- Na poslan zahtjev na navedenu adresu, dobit ćete termin dolaska i kratku uputu u obliku narudžbenice.
- Ukoliko imate uputnicu za vađenje krvi i kloride u znoju, molimo naglasite, da se usklade termini za obje pretrage.
- Molimo da poštujuete zakazani termin jer u protivnom ćete se morati ponovno naručiti.
- Molimo da u slučaju spriječenosti odjavite zakazani termin.
- **Naručiti vas može i vaš liječnik – pedijatar putem CEZIH-a.**

PREUZIMANJE NALAZA

- **Izdavanje nalaza e-poštom:**
Na e-mail adresu laboratorij@kdb.hr pošaljite podatke o djetetu:
IME, PREZIME i DATUM ROĐENJA.
- **Osobno podizanje nalaza na prijemnom šalteru:**
Nalazi se osobno preuzimaju na prijemnom šalteru, radnim danom od ponedjeljka do petka od 13 do 16 sati uz predočenje identifikacijskog dokumenta.
- **Napomena:** Nalazi se svakodnevno šalju CEZIH sustavom liječniku – pedijatru koji je zatražio pretrage putem e-uputnice.

TELEFONSKE INFORMACIJE

- **Prijemni šalter:** 01 4600-197 radnim danom od ponedjeljka do petka od 12 do 13 sati

Vađenje krvi osobama mlađim od 18 godina provodi se isključivo u prisustvu roditelja, skrbnika ili neke druge odrasle osobe u pratnji.

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA PRIJE VAĐENJA KRVI

OPĆE UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA

- Dan prije odlaska u laboratorij potrebno je izbjegavati intenzivnu tjelesnu aktivnost te uzeti uobičajene obroke hrane, ali ne premasne.
- 12 sati prije vađenja krvi ne jesti hranu, ne piti mlijeko, kavu, čaj, sokove niti pušiti. Dozvoljeno je piti samo običnu vodu.
- Dojenčadi se uzorak krvi vadi neposredno prije slijedećeg obroka.
- Za redovite pretrage uzorak krvi se uzima ujutro, između 8 i 10 sati, dok je dijete odmoreno, nije u stanju produženog gladovanja te prije nego što je podvrgnuto drugim dijagnostičkim i terapijskim postupcima.
- Od dolaska u laboratorij do vađenja krvi preporuča se mirovati 15-20 minuta.
- Laboratorijskom osoblju prijavite sve lijekove, biljne pripravke ili dodatke prehrani koje dijete uzima.
- Kada se određuje koncentracija lijeka u krvi, krv se vadi ujutro prije redovnog uzimanja terapije, osim ako liječnik nije drugačije savjetovao.

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA PRIJE ODREĐIVANJA LIPIDNOG STATUSA

- Dva tjedna prije vađenja krvi potrebno je izbjegavati promjene u tjelesnoj težini i uobičajeno se hraniti.
- 48 h prije vađenja krvi potrebno je izbjegavati intenzivnu tjelesnu aktivnost i ne uzimati alkohol.
- 24 h prije vađenja krvi potrebno je jesti uobičajene obroke hrane, ali ne premasne.
- 12 h prije vađenja krvi (poslije 19 sati navečer) ne jesti hranu, ne piti mlijeko, kavu, čaj, sokove niti pušiti.
- Određivanje kolesterola ne preporuča se provoditi prije nego što prođe 8 tjedana od kirurške operacije, traume, akutne bakterijske ili virusne infekcije, sekundarne bolesti s promjenama u metabolizmu lipida.

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA PRIJE ODREĐIVANJA ŽELJEZA

- Određivanje željeza ne preporuča se provoditi u stanju akutne infekcije
- Ako je pacijent pod terapijom preparatima željeza kontrola željeza u krvi se provodi:
  - najmanje 3 dana nakon davanja intravenoznih preparata željeza
  - najmanje 10 dana nakon peroralnog uzimanja preparata željeza
  - najmanje 30 dana nakon intramuskularnog davanja preparata željeza
- 48 h prije vađenja krvi ne jesti bobičasto voće, ne piti energetska pića ni sokove obogaćene vitaminima

UPUTE ZA PRIPREMU PACIJENATA PRIJE PROVOĐENJA TESTA ORALNE PODNOŠLJIVOSTI GLUKOZE

- 3 dana prije testa potrebno je jesti uobičajene obroke hrane
- 12 sati prije izvođenja testa ne jesti hranu, ne piti mlijeko, kavu, čaj, sokove niti pušiti
- Za vrijeme testa koji traje 2 sata pacijent mora mirovati, ne smije jesti, piti niti pušiti

UPUTE ZA PRIKUPLJANJE UZORKA STOLICE

UPUTE ZA PRIKUPLJANJE UZORKA STOLICE ZA ODREĐIVANJE KALPROTEKTINA

UPUTE ZA PRIKUPLJANJE UZORKA STOLICE ZA ODREĐIVANJE PANKREATIČNE ELASTAZE

- Određivanje kalprotektina i pankreatične elastaze ne preporuča se provoditi za trajanja proljeva, menstruacije, krvarenja iz hemeroida i mokraćovoda.
- 7 dana prije prikupljanja uzorka stolice ne uzimati nesteroidne antiupalne lijekove, osim ako liječnik nije drugačije savjetovao.
- Stolica se skuplja u čiste posudice bez aditiva (mogu se kupiti u ljekarni) koje s unutarnje strane poklopca imaju žličicu za lakše uzimanje stolice. Potrebno je uzeti stolicu s više različitih mjesta stolice i napuniti pola posudice.
- Posudicu treba dobro zatvoriti, obilježiti podacima: ime i prezime, datum rođenja i datum prikupljanja stolice te staviti u plastičnu vrećicu i čuvati u hladnjaku do trenutka dostave u laboratorij.
- Uzorak treba što prije dostaviti u laboratorij, a najkasnije 24 sata od prikupljanja stolice.
- Uzorci se zaprimaju svaki radni dan od ponedjeljak do petka do 12 sati.

UPUTE ZA PRIKUPLJANJE UZORAKA STOLICE ZA ODREĐIVANJE OKULTNOG KRVARENJA

- Određivanje okultnog krvarenja u stolici ne preporuča se provoditi za trajanja proljeva, menstruacije, krvarenja iz hemeroida i mokraćovoda.
- 7 dana prije prikupljanja stolice ne uzimati preparate željeza i nesteroidne protuupalne lijekove.
- 3 dana prije i tijekom prikupljanja uzoraka stolice potrebno je pridržavati se posebnog režima prehrane: Preporučuje se jesti dobro kuhano meso, kuhano voće i povrće, salate, orašaste plodove, žitarice, mlijeko i mliječne proizvode. Treba izbjegavati nedovoljno pečeno crveno meso, iznutrice, dinje, lubenice, banane, rajčice, agrume i vitamin C.
- Potrebno je prikupiti 3 uzastopna uzorka stolice neovisno da li ima više stolica dnevno ili stolica izostane nekoliko dana.
- Svaki uzorak stolice se skuplja u zasebnu čistu posudicu bez aditiva (mogu se kupiti u ljekarni) koja s unutarnje strane poklopca ima žličicu za lakše uzimanje stolice. Potrebno je uzeti stolicu s više različitih mjesta stolice i napuniti pola posudice.
- Posudice treba dobro zatvoriti, obilježiti podacima: ime i prezime, datum rođenja i datum prikupljanja stolice (uzorak 1, uzorak 2, uzorak 3) te staviti u plastičnu vrećicu i čuvati u hladnjaku do trenutka dostave u laboratorij.
- Sva tri uzorka treba zajedno što prije dostaviti u laboratorij, a najkasnije 24 sata od prikupljanja zadnjeg uzorka stolice.
- Uzorci se zaprimaju svaki radni dan od ponedjeljak do petka do 12 sati.

UPUTE ZA PRIKUPLJANJE URINA

UPUTE ZA PRIKUPLJANJE URINA ZA KVALITATIVNU ANALIZU

- Kvalitativna analiza urina ne preporuča se izvoditi neposredno prije, za vrijeme i neposredno nakon menstruacije te kod vidljivog vaginalnog iscjetka.
- Vrijeme od posljednjeg pražnjenja mjehura treba biti najmanje 4 sata, a najviše 8 sati.
- Prije uzimanja uzorka urina treba oprati vanjsko spolovilo običnom vodom. Ne smije se koristiti sapun, puder ili krema! Spolovilo se ne smije brisati ručnikom!
- Uzorak urina treba skupljati u sterilnu posudu sa širokim grlom koja je za jednokratnu upotrebu (može se kupiti u ljekarni). Djeci koja nose pelene uzorak urina se skuplja u posebne jednokratne sterilne vrećice (mogu se kupiti u ljekarni) koje se postavljaju prema uputi na pakiranju.
- Uzorak izbora je srednji mlaz prve jutarnje mokraće nakon noćnog sna, prije doručka i drugih aktivnosti. Prvi mlaz urina treba izmokriti u WC školjku, a srednji mlaz u posudicu. Potrebno je skupiti barem 50 mL urina.
- Posudu treba dobro zatvoriti, obilježiti podacima: ime i prezime, datum rođenja, datum i vrijeme prikupljanja uzorka urina.
- Uzorak treba što prije dostaviti u laboratorij, a najkasnije 2 sata od prikupljanja urina.

UPUTE ZA PRIKUPLJANJE 24-SATNOG URINA

- Prikupljanje 24-satnog urina ne preporuča se provoditi za trajanja akutne bolesti, proljeva, neposredno prije, za vrijeme i neposredno nakon menstruacije te kod vidljivog vaginalnog iscjetka.
- Prije početka prikupljanja 24-satnog urina potrebno je pripremiti dijete kroz razgovor prilagođen dobi djeteta u kojem treba objasniti da je važno prikupiti svu količinu svih porcija urina tijekom određenog vremenskog perioda.
- Za vrijeme prikupljanja 24-satnog urina treba piti uobičajene količine tekućine (voda, sok, čaj, mlijeko).
- Urin skupljati u čiste i suhe plastične boce. Mogu se koristiti boce od obične ili mineralne vode ukupnog volumena 3 do 5 L koje je potrebno isprati vodovodnom vodom i ostaviti da se ocijede ili posebne boce za 24-satni urin koje se mogu kupiti u ljekarni.
- Način skupljanja 24-satnog urina:
  - 1. dan: ujutro nakon ustajanja (između 6 i 8 sati) treba se izmokriti u WC školjku. Nakon toga svaki put tijekom dana i noći treba mokriti u čistu posudu sa širokim otvorom iz koje se urin može lako preliti u plastičnu bocu. Paziti da se dio urina ne izgubi pri obavljanju velike nužde, pranju tijela ili prelijevanju u bocu! Boce s urinom čuvati zatvorene na hladnom i tamnom mjestu.
  - 2. dan: ujutro nakon ustajanja (između 6 i 8 sati) treba se izmokriti u posudu sa širokim otvorom i urin pridružiti prethodno prikupljenom sadržaju.
- Svaku bocu obilježiti podacima: ime i prezime, datum rođenja i datum prikupljanja urina.
- Sve boce treba 2. dan do 10 sati dostaviti u laboratorij.
- Za određivanje klirensa endogenog kreatinina pored 24-urina potrebno je 2. dan vaditi krv te dati podatke o visini i tjelesnoj masi.

UPUTE ZA PRETRAGU KLORIDI U ZNOJU

- Pretraga kloridi u znoju ne preporuča se raditi djeci mlađoj od 2 tjedna ili tjelesne mase manje od 3 kg, za trajanja akutne bolesti, nakon cijepljenja, tijekom terapije s mineralokortikoidima ili topiramatom, kada su prisutni edemi ili promijene na koži podlaktice te tijekom izvođenja drugih dijagnostičkih ili terapijskih postupaka.
- Dan prije izvođenja pretrage potrebno je pripremiti dijete kroz razgovor prilagođen dobi djeteta u kojem treba objasniti da pretraga nije bolna, a iznimno se može osjetiti lagano peckanje na podlaktici ruke na koju se stavljaju dvije narukvice kojima se potiče znojenje tijekom kojeg vremena se boravi u laboratoriju. Nakon toga se na zapešće stavlja filter papir i folija, a dijete tijekom narednih 30 minuta može jesti, piti i igrati se u prostoriji čekaonice. Nakon 30 minuta se u prostoriji laboratorija s ruke skida folija i filter papir i time završava boravak djeteta u laboratoriju.
- Dan prije i na dan izvođenja pretrage dijete treba normalno jesti i piti. Uputno je sa sobom imati bočicu s vodom.